

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:586

av **Caroline Helmersson Olsson och Sara Karlsson (båda S)**

Tillsvidareanställning som norm på svensk arbetsmarknad

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska föreligga objektiva skäl för användandet av tidsbegränsade anställningar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Tillsvidareanställningar ska vara norm på arbetsmarknaden. Det är en viktig trygghet för alla de människor som för sitt uppehälle är beroende av att sälja sin arbetskraft, dvs de allra flesta. Anställningstryggheten är också viktig för maktbalansen mellan arbetsgivare och arbetstagare, för att de senare ska kunna tillvarata sina intressen t ex genom att organisera sig fackligt och driva krav om höjda löner, förbättrad arbetsmiljö mm.

Det finns dock situationer som kräver att arbetsgivare har möjlighet att anställa en person på begränsad tid. Det kan handla om säsongvariationer eller andra produktionstoppar eller om att ta in en vikarie för en person som är sjukskriven eller föräldraledig. Den flexibiliteten i arbetsrätten måste finnas.

Vad vi har sett under ett antal år är dock att tidsbegränsade anställningar ökar och används på ett sätt som inte motsvarar tillfälliga behov, särskilt inom vissa branscher. En ändring av lagen om anställningsskydd 2007 öppnade upp för arbetsgivare att utan motivering använda sig av visstidsanställningar – allmän visstid, en anställningsform som blivit vanlig och börjat ersätta t ex provanställningar och vikariat.

Inom handeln har de tidsbegränsade anställningarna för arbetare i detaljhandeln ökat från 12 till 28 procent mellan 1990 och 2015. Majoriteten, 80 procent, har de mest otrygga formerna, det vill säga tim- och behovsanställningar. Inom vård och omsorg har andelen visstidsanställningar gått lite upp och ner över tid, men har ökat sedan införandet av allmän visstid. Den anställningsformen stod för 84 procent av ökningen av visstidsanställningar inom sektorn 2009–2015. En stor majoritet av de anställda på

allmän visstid är behovs- och timanställda, vilket är de osäkraste anställningskontrakt man kan ha. Liknande siffror syns också inom hotell- och restaurangbranschen.

Det är en oroväckande utveckling på svensk arbetsmarknad eftersom otrygga anställningar förutom den ekonomiska otrygghet de skapar också är förknippade med ökad stress och ohälsa, även för de tillsvidareanställda på arbetsplatser med en hög andel visstidsanställda. Detta drabbar också i högre utsträckning kvinnor, vilket också återspeglas i de ökade sjukskrivningstalen. Dessutom har visstidsanställd personal sämre möjligheter till kompetensutveckling, och lön och löneutveckling är sämre.

Vi anser att tillsvidareanställningar ska vara norm på svensk arbetsmarknad, men den normen är hotad. Tidsbegränsade anställningar används idag för att täcka ordinarie bemanning, inte enbart för tillfälliga behov. Det krävs därför åtgärder som säkerställer att det ska föreligga objektiva skäl för användandet av tidsbegränsade anställningar.

Caroline Helmersson Olsson (S)

Sara Karlsson (S)